بررسی نیاز و تأمین داروسازان کشور توسط فرهنگستان علوم پزشکی تا سال ۱۴۰۴

«قسمت ششم»

مقدمه

بازنگری در پیش بینی و تأمین داروسازان کشور تا سال ۱۴۰۴ طرحی است که توسط دو تن از نام آوران و متخصصان داروسازی کشور، یعنی آقایان دکتر مرتضی نیلفروشان و دکتر مرتضی آذرنوش که از اعضای گروه علوم دارویی فرهنگستان علوم پزشکی هستند، انجام شده است.

این طرح با کمک همکارانی همچون دکتر سید حسام الدین شریف نیا، دکتر خسرو بیاتی و مهندس فریبا قادری نگارش شده است. مطول بودن این طرح باعث شده که در چندین قسمت توسط نشریه رازی در اختیار مخاطبان این نشریه قرار گیرد. ضمن تشکر از تمامی دست اندرکاران این طرح که در اختیار نشریه خودشان قرار گرفته است، به مرور به آن می‌پردازیم. امید که به یاری خداوند متعال، مورد توجه تصمیم گیرندگان قرار گیرد.

■ تعداد داروساز براساس حوزه کاری در شرایط کنونی

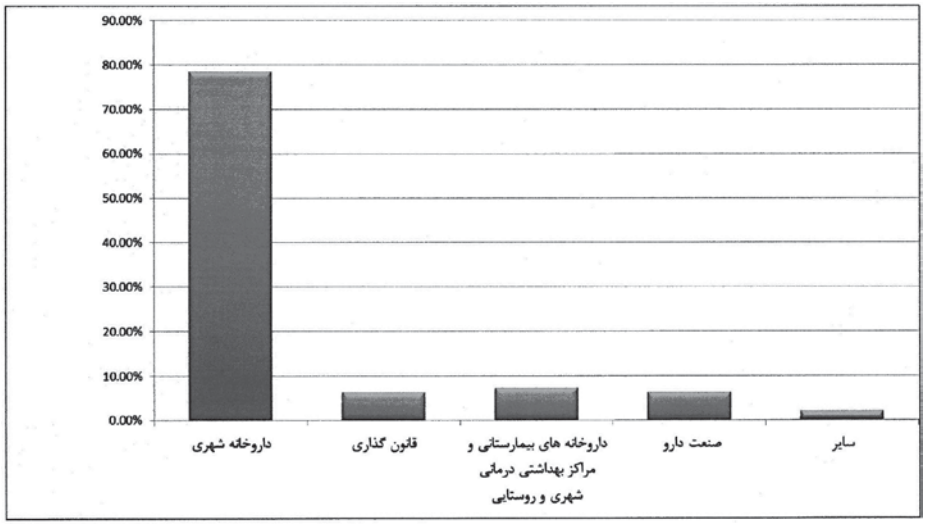
در صورت تقسیم تعداد داروسازان به حوزه‌های اصلی کاری نتایج به‌دست آمده نشان‌دهنده اشتغال ۷۸/۳۹ درصد در بخش داروخانه در کشور می‌باشد. صنعت دارو (تولید و واردات) مقام چهارم اشتغال داروسازان در کشور را به خود اختصاص داده است (جدول ۲۴ و نمودار ۲۴).

جدول ۲٤ ـ درصد تنوع اشتغال داروسازان براساس حوزه کاری

نوع اشتغال	تعداد	درصد
داروخانه شهری	۱۲۴۲۵	۷۸/۳۹
قانون‌گذاری	۱۰۰۰	۶/۳۱
داروخانه‌های بیمارستانی و مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی	۱۱۴۶	۷/۲۳
صنعت دارو	۹۸۰	۶/۱۸
سایر	۳۰۰	۱/۸۹
کل	۱۵۸۵۱	۱۰۰

■ رشد تعداد داروساز در جهان

تعداد داروسازان (لیسانس داروسازی و دکتری داروسازی) و درصد رشد آن‌ها در کشورهای OECD نشان‌دهنده میانگین رشد ۱/۸ درصدی در بین سال‌های ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۷ می‌باشد. در بین این

نمودار ۲٤ ـ درصد تنوع اشتغال داروسازان براساس حوزه کار

کشورها اسپانیا با تغییر ۶ درصدی در تعداد داروساز در هر ده هزار نفر بالاترین میزان رشد داروساز را دارا می‌باشد (جدول ۲۵).

■ رشد تعداد داروساز در آمریکا

رشد تعداد داروساز در آمریکا در دوره‌های ۵ ساله در جدول (۲۶) نمایش داده شده است.

جدول ۲۵ ـ رشد تعداد داروسازان در هر ده هزار نفر در کشورهای (شامل داروساز و لیسانس داروسازی) OECD

کشور	تعداد داروساز در هر ۱۰ هزار نفر	میزان تغییر داروسازان از سال ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۷
ژاپن	۱۳/۶	۴/۰
فرانسه	۱۱/۸	۱/۴
بلژیک	۱۱/۶	ـ ۰/۴
ایسلند	۱۱/۴	۱/۵
اسپانیا	۱۰/۸	۶/۳
فنلاند	۱۰/۵	n.a.
ایرلند	۱۰/۴	۳/۱
پرتغال	۹/۸	۳/۵
ایتالیا	۹/۴	n.a.
یونان	۸/۸	۱/۱
استرالیا	۸/۷	n.a.
کانادا	۸/۳	۱/۳
ایالات متحده	۸/۰	n.a.
میانگین OECD	۷/۶	۱/۸
سوئد	۷/۳	n.a.
لوکزامبورگ	۷/۲	۱/۸
نیوزیلند	۶/۸	n.a.
بریتانیا	۶/۸	۱/۰
کره	۶/۵	n.a.
لهستان	۶/۱	۲/۵
اتریش	۶/۰	۱/۸
آلمان	۶/۰	۰/۹
جمهوری چک	۵/۶	۲/۳
مجارستان	۵/۵	۳/۱
اسلواکی	۴/۶	۰/۱
ترکیه	۳/۵	۰/۱
دانمارک	۲/۱	ـ ۰/۹
هلند	۱/۸	۱/۱

جدول ۲۶ ـ رشد تعداد داروسازان در ایالات متحده آمریکا

سال	۱۹۷۰	۱۹۷۵	۱۹۸۰	۱۹۸۵	۱۹۹۱	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۰۵	۲۰۱۰
داروساز	۱۱۲۶۰۰	۱۲۱۸۰۰	۱۴۲۴۰۰	۱۵۳۵۰۰	۱۷۱۶۰۰	۱۸۰۹۵۹	۱۹۶۰۱۱	۲۱۰۳۲۱	۲۲۴۵۲۴
میزان رشد سالانه	ـ	۱/۶	۳/۲	۱/۵	۱/۹	۱/۳	۱/۵	۱/۴	۱/۳

جدول ۲۷ ـ درصد رشد جمعیت و رشد داروساز در ایالات متحده آمریکا

۲۰۱۰ ـ ۲۰۰۰	۲۰۰۰ ـ ۱۹۹۰	۱۹۹۰ ـ ۱۹۸۰	
۱/۴ درصد	۱/۶ درصد	۱/۶ درصد	رشد تعداد داروساز
۱/۰ درصد	۰/۹ درصد	۰/۹ درصد	رشد جمعیت آمریکا

بررسی و مقایسه نرخ رشد جمعیت و رشد داروساز در ایالات متحده نیز نشان‌دهنده رشد بالاتر داروسازان نسبت به جمعیت ایالات متحده می‌باشد (جدول ۲۷) (۷).

■ رشد تقاضا داروساز در ایران

جدول (۲۸) نشان‌دهنده میزان رشد تقاضا برای داروسازان در حوزه‌های مختلف کاری براساس پیش‌بینی نهادهای مرتبط با شغل داروسازان می‌باشد (جدول ۲۸ فرضی و احتمالاً تحقق‌پذیر نمی‌باشد).

این پیش‌بینی‌ها براساس اطلاعات دریافتی از مراکز مرتبط می‌باشد.

همان‌گونه که در جدول (۲۸) مشخص است در افق ۱۴۰۴ و براساس پیش‌بینی‌ها میزان سرانه تقاضای داروساز در کشور به ۳/۳۱ نفر در هر ۱۰ هزار نفر خواهد رسید (۲۹۱۰۶ نفر).

باوجود رشد ۱/۱۱ درصد جمعیت در کشور تا سال ۱۴۰۴ و رسیدن جمعیت کشور به نزدیک ۸۸ میلیون نفر، جمعیت داروساز در کشور رشد متوسط سالانه ۴/۶۵ درصدی را تجربه خواهد کرد (برمبنای آمار پذیرفته‌شدگان دانشکده‌های داروسازی کشور).

جدول (۲۹) نیز رشد کلی جمعیت و رشد کلی داروساز را تا سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد و همان‌گونه که مشخص است داروسازان در این سال‌ها و براساس پیش‌بینی نهادهای مرتبط با اشتغال داروسازان بیش از ۸۳ درصد افزایش خواهند یافت.

در مورد آمار به‌دست آمده قابل توجه عدم امکان رشد ۵ درصدی سالانه داروسازان در داروخانه‌ها به‌دلیل ظرفیت محدود و موانع قانونی (تأسیس داروخانه براساس جمعیت) می‌باشد و اگر مطابق با پیش‌بینی نیاز نهادهای مرتبط با اشتغال داروسازان این امر محقق شود، تعداد داروسازان اشتغال یافته در داروخانه از رقم ۱/۵۹ در ازای هر ده هزار نفر به ۲/۵۳ در هر ده هزار نفر خواهد رسید (به‌نظر می‌رسد دسترسی به این شرایط غیرمحتمل می‌باشد).

■ دوره آموزش داروسازی در جهان

ظرفیت ارایه خدمات داروسازی در هر کشور وابسته به داشتن اطمینان، صلاحیت و توانمندی نیروی کار و نیز وجود نیروی کار دانشگاهی ماهر است تا بتواند آموزش‌های یکپارچه و همسانی را جهت تربیت نیروی کار داروسازی هم در سطح عمومی و هم در سطح تخصصی فراهم آورد. ایجاد تضمین برای تأمین داروساز بر پایه توانمندی و عملکرد هدف کلیدی در آموزش داروسازی است و در نهایت، این سیستم‌ها باید در جهت توسعه

جدول ۲۸ ـ رشد تعداد داروساز در ایران براساس پیش‌بینی نیاز نهادهای مرتبط با اشتغال داروسازان

نوع اشتغال	سال ۱۳۹۳	رشد سالیانه	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۲	سال ۱۴۰۳	سال ۱۴۰۴
داروخانه‌های بخش خصوصی	۱۲۶۲۵	۵ درصد	۱۳۰۴۶	۱۳۶۹۹	۱۶۳۸۳	۱۵۱۰۳	۱۵۸۵۸	۱۶۶۵۱	۱۷۴۸۳	۱۸۲۵۷	۱۹۲۷۵	۲۰۲۳۹	۲۱۲۵۱
داروخانه‌های بیمارستانی بخش خصوصی	۴۱۸	۵ درصد	۴۳۹	۴۶۱	۴۸۴	۵۰۸	۵۳۳	۵۶۰	۵۸۸	۶۱۸	۶۴۸	۶۸۱	۷۱۵
داروخانه‌های بیمارستانی بخش دولتی	۴۲۱	۵ درصد	۴۴۲	۴۶۴	۴۸۷	۵۱۲	۵۳۷	۵۶۴	۵۹۲	۶۲۳	۶۵۳	۶۸۶	۷۲۰
شبکه‌های بهداشتی (مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی)	۳۰۷	۰ درصد	۳۰۷	۳۰۷	۳۰۷	۳۰۷	۳۰۷	۳۰۷	۳۰۷	۳۰۷	۳۰۷	۳۰۷	۳۰۷
نیروهای ستادی سازمان غذا و دارو	۱۰۰۰	۰ درصد	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰
کارخانجات تولید مواد اولیه	۲۰	۲۰ درصد	۲۴	۲۹	۳۵	۴۱	۵۰	۶۰	۷۲	۸۶	۱۰۳	۱۲۴	۱۴۹
کارخانجات تولید فرآورده‌های دارویی	۴۴۱	۲۰ درصد	۵۲۹	۶۳۵	۷۶۲	۹۱۴	۱۰۹۷	۱۳۱۷	۱۵۸۰	۱۸۹۶	۲۲۷۵	۲۷۳۱	۳۲۷۷
شرکت‌های واردکننده دارو	۱۴۰	۱۰ درصد	۱۵۴	۱۶۹	۱۸۶	۲۰۵	۲۲۵	۲۴۸	۲۷۳	۳۰۰	۳۳۰	۳۶۲	۳۹۹
شرکت‌های تک‌نسخه‌ای	۳۳	۰ درصد	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳
شرکت‌های تولید و واردکننده مکمل	۱۵۰	۱۰ درصد	۲۷۷	۲۹۵	۳۱۵	۳۳۷	۳۶۱	۳۸۷	۴۱۷	۴۴۹	۴۸۴	۵۲۳	۵۶۶
شرکت‌های توزیع دارویی	۱۴۸	۰ درصد	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸
شرکت‌های آزمایشی و بهداشتی (تولیدی و وارداتی)	۱۵۰	۱۰ درصد	۱۶۵	۱۸۲	۲۰۰	۲۲۰	۲۴۲	۲۶۶	۲۹۲	۳۲۳	۳۵۴	۳۸۹	۴۲۸
شرکت‌های تولید و واردات داروهای گیاهی	۶۱	۰ درصد	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱
شرکت‌های تولید و واردات ملزومات دارویی	۴۲	۲ درصد	۴۳	۴۴	۴۵	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲
تعداد داروسازان	۱۵۸۵۱		۱۶۶۶۸	۱۷۵۲۶	۱۸۴۴۶	۱۹۴۳۴	۲۰۴۹۹	۲۱۶۴۹	۲۲۸۹۵	۲۴۲۴۸	۲۵۷۲۳	۲۷۳۳۵	۲۹۱۰۶
جمعیت کشور	۷۷۸۵۶۰۰۰	۱۰۱۱ درصد	۷۸۷۳۰۰۰	۷۹۶۸۶۰۰۰	۸۰۵۹۶۰۰۰	۸۱۵۰۶۰۰۰	۸۳۴۳۰۰۰	۸۳۲۱۶۰۰۰	۸۴۱۵۶۰۰۰	۸۵۱۲۰۲۱۵	۸۶۰۷۸۰۹۳	۸۷۰۰۴۷۴	۸۷۹۰۹۲۷۵
تعداد داروساز بر حسب هر ۱۰ هزار نفر			۲/۱۲	۲/۲۰	۲/۲۹	۲/۳۸	۲/۴۹	۲/۶۰	۲/۷۲	۲/۸۵	۲/۹۹	۳/۱۴	۳/۳۱

(در مورد ردیف ۱ در داروخانه‌های سطح شهر و هم‌چنین داروسار در کار خانجات ماده اولیه و فرآورده‌های دارویی به‌نظر می‌رسد محقق نگردد)

جدول ۲۹ ـ درصد رشد جمعیت و درصد رشد تعداد داروساز براساس پیش‌بینی نهادهای مرتبط

سال	جمعیت کشور	تعداد داروساز
۱۳۹۳	۷۷۸۵۶۰۰۰	۱۵۸۵۸
۱۴۰۴	۸۷۹۰۹۲۷۵	۲۹۱۰۶
درصد تجمعی	۱۲/۹۱ درصد	۸۳/۵۴ درصد

توانمندی و شایستگی مادام‌العمر جامعه داروسازی حرکت نمایند.

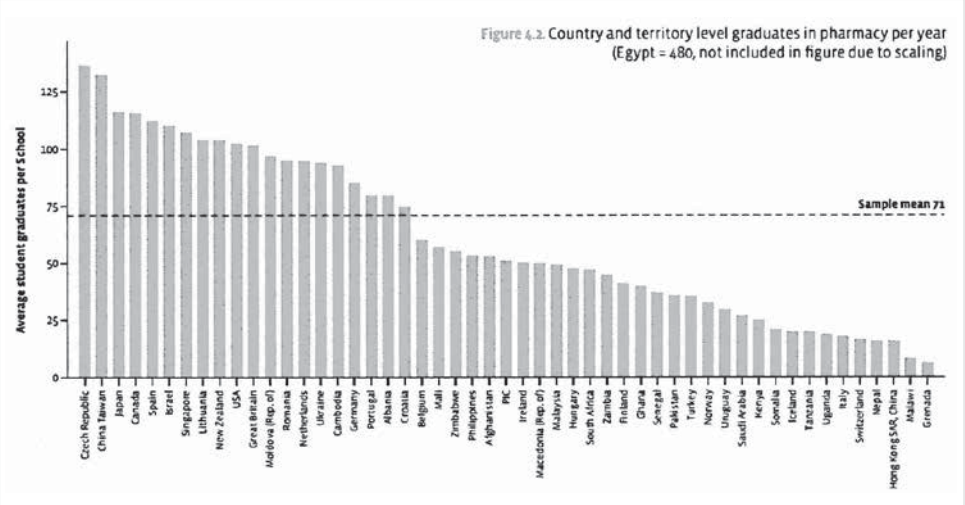
آموزش متخصصان مراقبت سلامتی در ایجاد توانمندی آنان در جهت بهبود نتایج درمانی، کیفیت زندگی بیماران، پیشرفت‌های علمی و بهبود بهداشت عمومی اهمیت فراوانی دارد.

همان‌گونه که وجود پزشک برای همه مشاغل مراقبت‌های بهداشتی ضروری است، وجود داروساز نیز از این قائده مستثنی نیست. البته، در این میان نگاه مدرن به نحوه آموزش داروساز اهمیت فراوانی دارد، به‌ویژه در محیط به‌شدت پیچیده نظام سلامت به‌خصوص از این جهت که این محیط به شدت مواجه با نیازهای جدید خدمات می‌باشد. علاوه بر این، نیاز به درک اولویت‌های ملی برای چگونگی این آموزش الزامی است.

در سطح بین‌المللی نیز نیاز به یک رویکرد هماهنگ جهت برنامه‌ریزی تأمین نیروی داروساز وجود دارد (۱۶، ۱۰).

■ ظرفیت آموزش داروسازی در جهان

در واقع، عرضه‌کننده نیروی کار داروساز، دانشکده‌های داروسازی می‌باشند که در ذیل به نحوه تأمین داروساز در تعدادی از کشورهای جهان پرداخته می‌شود (۱۰) (نمودار ۲۵).

نمودار ۲۵ ـ تعداد فارغ‌التحصیلان داروسازی در جهان در سال ۲۰۱۲

همان‌طور که مشخص است به‌طور میانگین در جهان ۷۱/۴ نفر در سال در رشته داروسازی از هر دانشکده در سال فارغ‌التحصیل می‌شوند.

در خاورمیانه بیش‌ترین تعداد دانشکده داروسازی و داروساز فارغ‌التحصیل در کشور مصر وجود دارند و کشور قطر در شاخص‌های گفته شده پایین‌ترین وضعیت را دارا می‌باشد (۱۷).

■ تعداد پذیرفته‌شدگان و فارغ‌التحصیلان داروسازی در کشور

جدول (۳۰) تعداد فارغ‌التحصیلان داروسازی را در بین سال‌های ۱۳۷۱ تا سال ۱۳۹۴ نشان می‌دهد و همان‌گونه که مشخص است در سال ۱۳۹۳ تعداد ۸۱۵ نفر داروساز در کشور فارغ‌التحصیل شده‌اند (بدون احتساب دانشگاه آزاد اسلامی) (نمودار ۲۶ و ۲۷).

با توجه به عدم دسترسی به اطلاعات و آمار پذیرفته‌شدگان و با درنظر گرفتن تعداد ۳۰۰ نفر پذیرفته شده واحد علوم دارویی دانشگاه آزاد اسلامی و نیز حداقل ۵۰ نفر پذیرفته شده در دو دانشگاه آزاد واحدهای آمل و دامغان (از سال ۱۳۹۳) اطلاعات جدول (۱ ـ ۳۰) در مورد تعداد پذیرفته‌شدگان داروسازی در کشور به‌دست می‌آید (با استفاده از اطلاعات حاصل از وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی).

نکته قابل توجه در نظر گرفتن برابری ورودی (فارغ‌التحصیلان خارج کشور) و خروجی (مهاجرت داروسازان به خارج از کشور) می‌باشد، به معنی دیگر مورد محاسبه قرار نگرفته‌اند.

نکته قابل توجه تفاوت تعداد پذیرفته‌شدگان داروسازی اعلامی از سوی سازمان سنجش کشور و تعداد اعلامی از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد، جدول (۳۱) تعداد پذیرفته‌شدگان استخراج یافته از دفاتر پذیرش کنکور را در سال‌های مختلف نشان می‌دهد.

همان‌گونه که مشخص است تعداد اعلامی از سوی وزارت بهداشت با ظرفیت اعلام شده از سوی سازمان سنجش کشور تفاوت معنی‌داری دارد و با این که تعداد پذیرفته‌شدگان در سال ۱۳۹۳ براساس ظرفیت اعلامی از سوی سازمان سنجش برابر با ۱۰۹۷ نفر بوده است، تعداد پذیرفته‌شدگان در این سال برابر با ۱۷۶۶ نفر می‌باشد (بدون احتساب دانشگاه آزاد).

■ پیش‌بینی تعداد داروساز در سال ۱۴۰۴

براساس اطلاعات به‌دست آمده از تعداد پذیرفته‌شدگان داروسازی تا سال ۱۳۹۳ در کشور (براساس میانگین ۶ سال آخر پذیرش) و در نظر گرفتن ۹۵ درصد فارغ‌التحصیل از این تعداد پذیرفته‌شدگان نتایج جدول (۳۲) به‌دست می‌آید (بدون احتساب دانشگاه آزاد).

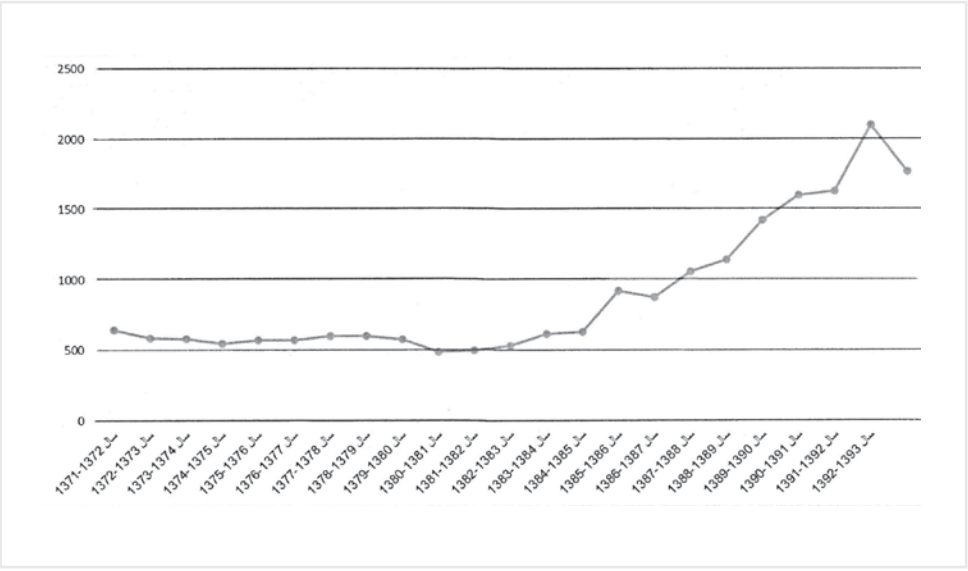
براساس اطلاعات حاصل از تعداد پذیرفته‌شدگان داروسازی تا سال ۱۳۹۳ در کشور (براساس میانگین ۶ سال آخر پذیرش) و در نظر گرفتن ۹۵ درصد فارغ‌التحصیل از این تعداد پذیرفته‌شدگان نتایج (جدول ۱ ـ ۳۲) به‌دست می‌آید (با احتساب دانشگاه آزاد).

همان‌گونه که مشخص است در سال ۱۴۰۴ براساس رشد جمعیت ۱/۱۱ درصدی، تعداد داروسازان به ۴/۳۴ نفر در هر ده هزار نفر خواهد رسید.

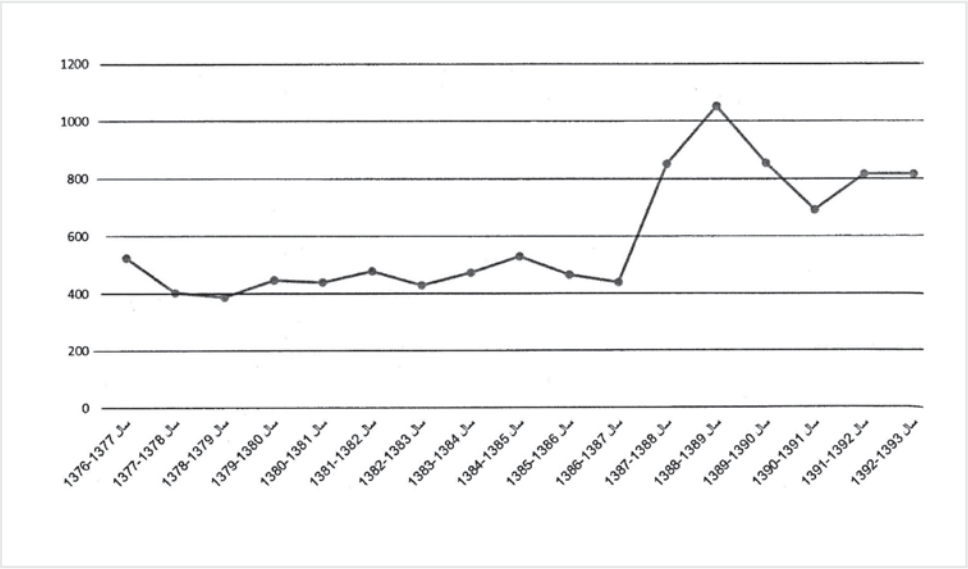
این عدد بالاتر از پیش‌بینی نیاز کشور در

جدول ۳۰ ـ تعداد پذیرفته‌شده و فارغ‌التحصیل رشته داروسازی در ایران

سال	تعداد پذیرفته‌شدگان داروسازی در کشور	تعداد فارغ‌التحصیلان داروسازی در کشور
۱۳۷۱ _ ۱۳۷۲	۶۴۸	
۱۳۷۲ _ ۱۳۷۳	۵۸۹	
۱۳۷۳ _ ۱۳۷۴	۵۸۰	
۱۳۷۴ _ ۱۳۷۵	۵۴۸	
۱۳۷۵ _ ۱۳۷۶	۵۷۱	
۱۳۷۶ _ ۱۳۷۷	۵۷۲	۵۲۴
۱۳۷۷ _ ۱۳۷۸	۶۰۱	۴۰۲
۱۳۷۸ _ ۱۳۷۹	۶۰۴	۳۸۸
۱۳۷۹ _ ۱۳۸۰	۵۷۹	۴۴۷
۱۳۸۰ _ ۱۳۸۱	۴۹۱	۴۳۸
۱۳۸۱ _ ۱۳۸۲	۴۹۸	۴۷۶
۱۳۸۲ _ ۱۳۸۳	۵۲۹	۴۲۹
۱۳۸۳ _ ۱۳۸۴	۶۱۰	۴۷۲
۱۳۸۴ _ ۱۳۸۵	۶۲۶	۵۲۸
۱۳۸۵ _ ۱۳۸۶	۹۱۵	۴۶۴
۱۳۸۶ _ ۱۳۸۷	۸۷۱	۴۳۸
۱۳۸۷ _ ۱۳۸۸	۱۰۵۵	۸۵۰
۱۳۸۸ _ ۱۳۸۹	۱۱۳۷	۱۰۵۰
۱۳۸۹ _ ۱۳۹۰	۱۴۲۲	۸۵۳
۱۳۹۰ _ ۱۳۹۱	۱۵۹۶	۶۹۱
۱۳۹۱ _ ۱۳۹۲	۱۶۲۶	۸۱۳
۱۳۹۲ _ ۱۳۹۳	۲۰۹۴	۸۱۵
۱۳۹۳ _ ۱۳۹۴	۱۷۶۶	

نمودار ۲۶ ـ پذیرفته‌شدگان داروسازی ۱۳۹۳ ـ ۱۳۷۱

نمودار ۲۷ ـ تعداد فارغ‌التحصیل داروسازی

جدول ۱ـ ۳۰

سال	تعداد پذیرفته‌شدگان داروسازی در کشور
۱۳۷۱ ـ ۱۳۷۲	۷۴۸
۱۳۷۲ ـ ۱۳۷۳	۶۸۹
۱۳۷۳ ـ ۱۳۷۴	۶۸۰
۱۳۷۴ ـ ۱۳۷۵	۶۴۸
۱۳۷۵ ـ ۱۳۷۶	۶۷۱
۱۳۷۶ ـ ۱۳۷۷	۶۷۲
۱۳۷۷ ـ ۱۳۷۸	۷۰۱
۱۳۷۸ ـ ۱۳۷۹	۷۰۴
۱۳۷۹ ـ ۱۳۸۰	۷۷۹
۱۳۸۰ ـ ۱۳۸۱	۶۹۱
۱۳۸۱ ـ ۱۳۸۲	۶۹۸
۱۳۸۲ ـ ۱۳۸۳	۷۲۹
۱۳۸۳ ـ ۱۳۸۴	۸۱۰
۱۳۸۴ ـ ۱۳۸۵	۸۲۶
۱۳۸۵ ـ ۱۳۸۶	۱۲۶۵
۱۳۸۶ ـ ۱۳۸۷	۱۲۲۱
۱۳۸۷ ـ ۱۳۸۸	۱۴۰۵
۱۳۸۸ ـ ۱۳۸۹	۱۴۸۷
۱۳۸۹ ـ ۱۳۹۰	۱۷۷۲
۱۳۹۰ ـ ۱۳۹۱	۱۹۴۶
۱۳۹۱ ـ ۱۳۹۲	۱۹۷۶
۱۳۹۲ ـ ۱۳۹۳	۲۴۴۴
۱۳۹۳ ـ ۱۳۹۴	۲۱۱۶

جدول ۳۱ ـ تعداد پذیرفته‌شدگان براساس ارقام سازمان سنجش

دانشگاه	سال ۸۹	سال ۹۰	سال ۹۱	سال ۹۲	سال ۹۳
بقیه‌الله	۰	۰	۰	۰	۱۰
پردیس خودگردان اردبیل	۰	۰	۰	۲۵	۱۵
پردیس خودگردان اهواز (علوم پایه آبادان)	۳۰	۳۰	۳۵	۲۵	۱۵
پردیس خودگردان زنجان	۳۰	۰	۰	۳۰	۱۵
پردیس خودگردان همدان	۰	۰	۰	۲۵	۱۵
ارومیه	۰	۰	۰	۲۵	۱۸
پردیس خودگردان کرمان	۲۵	۳۰	۳۰	۳۰	۲۰
پردیس خودگردان مازندران	۳۰	۳۰	۳۵	۳۰	۲۰
پردیس خودگردان مشهد	۰	۰	۰	۳۰	۲۰
پردیس خودگردان یزد (احمدآباد)	۰	۲۵	۲۰	۲۵	۲۰
اردبیل	۰	۰	۰	۳۰	۲۵
یزد	۲۰	۲۶	۳۰	۲۵	۲۵
پردیس خودگردان اصفهان	۰	۰	۰	۵۰	۲۵
پردیس خودگردان تبریز (منطقه آزاد جلفا)	۳۵	۳۰	۳۰	۴۵	۲۵
پردیس خودگردان شیراز	۵۰	۵۰	۵۹	۵۰	۲۵
گیلان	۰	۰	۳۰	۳۰	۲۶
زابل	۲۰	۳۰	۳۰	۴۰	۲۸
اهواز	۴۵	۵۳	۵۹	۴۵	۳۰
لرستان	۰	۰	۰	۳۰	۳۰
همدان	۲۰	۲۷	۳۵	۳۵	۳۰
پردیس خودگردان شهید بهشتی	۳۰	۳۰	۴۵	۵۰	۳۰

ادامه جدول ۳۱ ـ تعداد پذیرفته‌شدگان براساس ارقام سازمان سنجش

دانشگاه	سال ۸۹	سال ۹۰	سال ۹۱	سال ۹۲	سال ۹۳
دانشگاه آزاد واحد دامغان	۰	۰	۰	۰	۳۰
دانشگاه آزاد واحد مازندران	۰	۰	۰	۰	۳۰
کرمان	۴۲	۴۹	۵۵	۵۰	۳۲
اصفهان	۶۵	۷۶	۸۰	۴۶	۳۵
کرمانشاه	۲۰	۳۷	۴۵	۳۲	۳۵
مازندران	۵۰	۵۸	۶۵	۵۰	۳۵
پردیس خودگردان تهران	۶۰	۶۰	۴۵	۵۰	۳۵
مشهد	۵۹	۶۴	۷۰	۴۰	۳۸
زنجان	۴۰	۴۵	۵۰	۴۰	۴۴
شهید بهشتی	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۴۷
تبریز	۷۵	۸۵	۸۸	۵۹	۵۰
تهران	۹۰	۷۷	۸۰	۸۰	۵۴
دانشگاه آزاد واحد علوم دارویی	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰
شیراز	۵۹	۶۵	۷۳	۶۵	۵۵
جمع کل	۱۰۵۵	۱۱۳۷	۱۲۴۹	۱۳۴۷	۱۰۹۷

مطالعه قبلی (سال ۱۳۸۹) صورت گرفته شده در فرهنگستان می‌باشد (۲/۳ نفر در هر ۱۰ نفر).

■ اشتغال داروسازان مطابق با الگوی کشورهای OECD در سال ۱۴۰۴

براساس الگوی کشورهای OECD در سال ۱۴۰۴ نحوه اشتغال داروسازان فارغ‌التحصیل با احتساب داروسازان مورد نیاز نهادهای مرتبط با اشتغال داروسازان تا آن سال به‌صورت زیر خواهد بود (جدول ۲ ـ ۳۲).

براساس الگوی کشورهای OECD در سال ۱۴۰۴ نحوه اشتغال داروسازان فارغ‌التحصیل با احتساب داروسازان فارغ‌التحصیل تا آن سال به‌صورت جدول (۳ ـ ۳۲) می‌تواند باشد.

جدول ۳۲ ـ پیش‌بینی تعداد داروساز تا سال ۱۴۰۴

سال	تعداد داروسازان	تعداد جمعیت	تعداد داروساز در هر ۱۰ هزار جمعیت
سال ۱۳۹۳	۱۷،۷۳۸	۷۷،۸۵۶،۰۰۰	۲/۲۸
سال ۱۳۹۴	۱۹،۴۱۶	۷۸،۷۲۰،۲۰۲	۲/۴۷
سال ۱۳۹۵	۲۱،۰۹۴	۷۹،۵۹۳،۹۹۶	۲/۶۵
سال ۱۳۹۶	۲۲،۷۷۲	۸۰،۴۷۷،۴۸۹	۲/۸۳
سال ۱۳۹۷	۲۴،۴۵۰	۸۱،۳۷۰،۷۸۹	۳/۰۰
سال ۱۳۹۸	۲۶،۱۲۸	۸۲،۲۷۴،۰۰۵	۳/۱۸
سال ۱۳۹۹	۲۷،۸۰۶	۸۳،۱۸۷،۲۴۷	۳/۳۴
سال ۱۴۰۰	۲۹،۴۸۴	۸۴،۱۱۰،۶۲۵	۳/۵۱
سال ۱۴۰۱	۳۱،۱۶۲	۸۵،۰۴۴،۲۵۳	۳/۶۶
سال ۱۴۰۲	۳۲،۸۴۰	۸۵،۹۸۸،۲۴۴	۳/۸۲
سال ۱۴۰۳	۳۴،۵۱۸	۸۶،۹۴۲،۷۱۴	۳/۹۷
سال ۱۴۰۴	۳۶،۱۹۶	۸۷،۹۰۷،۷۷۸	۴/۱۲

جدول ۱ ـ ۳۲

سال	تعداد داروسازان	تعداد جمعیت	تعداد داروساز در هر ۱۰ هزار جمعیت
سال ۱۳۹۳	۱۷،۷۳۸	۷۷،۸۵۶،۰۰۰	۲/۲۸
سال ۱۳۹۴	۱۹،۵۹۷	۷۸،۷۲۰،۲۰۲	۲/۴۹
سال ۱۳۹۵	۲۱،۴۵۶	۷۹،۵۹۳،۹۹۶	۲/۷۰
سال ۱۳۹۶	۲۳،۳۱۵	۸۰،۴۷۷،۴۸۹	۲/۹۰
سال ۱۳۹۷	۲۵،۱۷۴	۸۱،۳۷۰،۷۸۹	۳/۰۹
سال ۱۳۹۸	۲۷،۰۳۳	۸۲،۲۷۴،۰۰۵	۳/۲۹
سال ۱۳۹۹	۲۸،۸۹۲	۸۳،۱۸۷،۲۴۷	۳/۴۷
سال ۱۴۰۰	۳۰،۷۵۱	۸۴،۱۱۰،۶۲۵	۳/۶۶
سال ۱۴۰۱	۳۲،۶۱۰	۸۵،۰۴۴،۲۵۳	۳/۸۳
سال ۱۴۰۲	۳۴،۴۶۹	۸۵،۹۸۸،۲۴۴	۴/۰۱
سال ۱۴۰۳	۳۶،۳۲۸	۸۶،۹۴۲،۷۱۴	۴/۱۸
سال ۱۴۰۴	۳۸،۱۸۷	۸۷،۹۰۷،۷۷۸	۴/۳۴

جدول ۲ ـ ۳۲

	درصد مطابق با الگوی جهانی	تعداد داروسازان در سال ۱۴۰۴ مطابق با الگوی جهانی
داروسازان شاغل در داروخانه‌های شهری	۵۵ درصد	۱۶۰۰۸
داروسازان شاغل در داروخانه‌های بیمارستانی و مراکز درمانی	۱۸ درصد	۵۲۳۹
داروسازان شاغل در صنعت و رشته‌های مرتبط	۱۰ درصد	۲۹۱۱
داروسازان شاغل در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی	۵ درصد	۱۴۵۵
داروسازان شاغل در سازمان‌های نظارتی	۵ درصد	۱۴۵۵
سایر	۷ درصد	۲۰۳۷
جمع کل	۱۰۰ درصد	۲۹۱۰۶

جدول ۳ ـ ۳۲

	درصد مطابق با الگوی جهانی	تعداد داروسازان در سال ۱۴۰۴ مطابق با الگوی جهانی
داروسازان شاغل در داروخانه‌های شهری	۵۵ درصد	۲۱۰۰۳
داروسازان شاغل در داروخانه‌های بیمارستانی و مراکز درمانی	۱۸ درصد	۶۸۷۴
داروسازان شاغل در صنعت و رشته‌های مرتبط	۱۰ درصد	۳۸۱۹
داروسازان شاغل در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی	۵ درصد	۱۹۰۹
داروسازان شاغل در سازمان‌های نظارتی	۵ درصد	۱۹۰۹
سایر	۷ درصد	۲۶۷۳
جمع کل	۱۰۰ درصد	۳۸۱۸۷